

نومرو ۷۷

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلنده

دائرة اجتهاد

Idjtihad Constantinople

دوردنجی سنه

اجتهاد

۲۲ آغستوس ۱۳۲۹

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره

حریت فکریه یه خادم

پنجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الرهامی صفا

مورخلری - صوقوللی نك دشمنلری طرفه میال اولدقلری ، یاخود اولنك نسیله پرورده بولندقلری ده اونودلماق شرطیه - صوقوللی یی یالکیز کندی اقارب ومنسوبینی قاییرمق ، مخالف کوردکلرینی قیروب ازمك ایله اتهام ایتشلدردر . فکرو وجدانك حریتی ، حق معلوم اولمایان ، کیف واستبداد ، بلاقید ومراقبه حکمران بولونان بریرده ، برزمانده باشقه نصل اوله بیلیردی . یعنی صوقوللو باشقه نه درلو حرکت ایده بیلیردی ؟...

صوقوللو نامی ذکر اولوندیغی زمان ، همدمی ، شریك مساعیسی ، مشاور خاصی ، منشی فاضل فریدون بکی اونوتماق لازم ... بلکه صوقوللو محمد پاشا امر ادارهده اقتدار وکیاست کوسترمکله برابر برداهی سیاست دکل ایدی ، موفقیت ایچون تعقیب وتطبیق ایتدیکی وایتمک ایسته دیکی اصول ، اصول استبدادیه دن عبارت ایدی . فقط فضل وعرفانه امنیت ایتدیکی ذواتك ، ازان جمله فریدون بکك مطالعات ومخاکاتنه قناعت کتیردیکی وحقی تسلیم ایتدیکی مروی که بوده بروزیر ذیشان ایچون ، صدراعظم زمانده اولسه برمزیت در ... صوقوللو محمد پاشانك زمانی ومقرین سلطانی قوللامغه ، زمانه کوره مجبور قالدیغی ، سلطان سلیم ثانی نك جلوسنی متعاقب کورو یورز ... اگر صوقوللو محمد پاشا ، سلطان سلیمانك وفاتی سکتوارده عسکر دن صاقلادیغی ، فریدون بک قلمیله یکی پادشاهه بلغرا ده موصلتنده ایلك عریضه سنی کوندردیکی وقاله آلمدیغی کوردیکی حالده فریدون بکك سوزینی دیکلسهیدی ، پادشاهه قارشى معروضات وتلقیناتنده اصرار کوسترسیدی ، احتمال یکی چریلرک آياقلامه سنه سد چکبیله جک ایدی . پادشاه ، استانبوله ورودنده ، کونش باتوب اطرافه قارا کلی چوکنجه یه قدریکی چریلرک زوربالغه قاپانمش اولان قلعه قپولری اوکنده بکله میه جک ایدی ...

مع مافیه ، صوقوللو محمد پاشانك ، سلطان سلیم ثانی ایله مقربلری طرفدن خلقه ویرلمک ایسته نیلن سربستی یه

صوقوللو احتفالی مناسبتیه

سربستی خلق ، وقایه اهل ناموس

کچن هفته ایچنده ، رمضانك اون طقوزنده ، صوقوللو محمد پاشانك قبر پر نورى ، سنه دوریه شهادتی مناسبتیه ، زیارت ایلدی . بو احتفال ملی یه مکاتب عالیه طلبه سی وزیر خلی ذوات محترمه اشتراك ایتدی . غزته لر بو وزیر اعظمك خاطراتی یاد ، مناقبى ذکر ایتدیلر ... برملتک ، اعظمی طائمه سی ، اعظمه رعایت ایتمه سی اوملت ایچون قدر شناسلقدردر ، شکران نعمت در . حالده واستقبالده خادمین وطن ایچون بر تشویق در ... صوقوللو نك حیات وزراتی ، اوچ پادشاه زمانده صدارتی ، سلطان سلیمان خان قانوننك صوک دورلزنده آرمغه باشلامش اولان یکی چری شیاریقلقلری ، شهزاده لر غوغاسی ، شهزاده لردن برینك اتلافی ، دیکرینك ایرانه فراری ومیتا استردادى واورته ده قالان سلطان سلیم ثانی نك - پادشاهلق ایچون حاضر لنامش ، کندینی شهزاده لکدن عیش ونوشه ، ذوق وصفایه قاپدیرمش وپادشاهلغنده بوندن واز کچمه مش اولمه سی کبی احوال ووقوعاته رغماً اولدجه عاقلانه ومدبرانه بر سیاستله تنوج ایتمش اولدیغی ایچون بو ذات عالی یه وطن وملت خادملى آره سنده برموقع ممتاز ویرلمش صوقوللو عصرنده - پک یقین زمانده ، دور استبدادده اولدیغی کبی - اقبال دیمک ، پادشاهك کوزده سی اولمق دیمک ایدی . اقباله هرکس حریص اولدیغی ، نظر شاهیده اولانی دوشوروب یرینه کندى کچمک داعیه سنده بولوندیغی ایچون ، هپ استبداد مخصوصاتندن اولان بوتقایص اجتماعیه ، منفعت عامه حسنی قالدیریور ، اخلاقی بوزیور ، وزرای بری بریله اوغراشدیریوردی ... صوقوللوده اوغراشمش دیدیشمش در . قول قصورسز اولدیغی کبی البت بو ذاتك ده قصورلری واردی ... مثلاً بعض او دور

طرفدار دکل ایکن، فریدون بکک محاکماتنه قانع اولمش،
محافظه کاراقدن حریت پرورلرکه کچمش اولدیغنی بعضی
قیودات تاریخیه دن اکلایورز ... تدقیقات تاریخیه ایله
متوغل اولانلردن بعضلری ده دییه بیلیرلرکه : صوقوللو
محمد پاشا دور سلیم ثانی نك ابتداسنده ، سلطان سلیمان
خانك اواخر سلطنتنده سفاهتک ، عیش وعشرتک منع
وتحیددی یولنده اتخاذاولنان تدابیر زجریه نك ادامهمی
طرفداری ایدی ، چونکه سفاهتک وعشرتک رذائل
اخلاقیه نه قدر کنیش بر میدان آچدیغنی کوریوردی .
بو حالک ملت هانکی در که لره سور و کله یه جکئی اکلایوردی .
سربستی یه راضی اولدیسه چاروناچار راضی اولمش ، مائل ذوق
وسفاهت ، منہمک عیش وعشرت اولان پادشاهک مشربنه
مخالف حرکتدن چیکنمش در . فریدون بکک محاکمات
حریت پرورانه سندن زیاده ، زمانه وسر ایک هوساتنه اویمغه
مجبور اولمش در ... هله ، روم ایلی و اناتولی قاضی عسکر لرینک
پادشاه طرفندن عزل وتبديل ایدلمه سی بوایکی ذاتک پادشاه
جدیده ، « پدر دیشانکر عسرتی منع ایتمش ایدی ، سزده
منع بویورسه کز ! » دیمش اولمه لرینه محمول اولان و بویولده
شایعه لر - بلکه سفاهت پرستان طرفندن تصنیع اولونه رق -
دوران ایتدیریلن بر صر مده صدراعظم ، فکر نده مصر
اولسه محافظه موقع ایده بیلیرمی ایدی ؟ ..

بویولده ده تحلیلات ممکن در . فقط بزه او یله کلیورکه
صوقوللو محمد پاشا فریدون بکک مشاوره و مصاحبه سی
مادام الحیات قیمتدار کورمش در ... خلقه سربستی ویرمه ده
سرایک ارزوسنه مماشاتکار اولدیغنی قدرده فریدون بکک
مطالعاتی دیکله مش در . طوعاً و کرهاً یاپه جئی برایشه ،
فریدون بکک تأثیرات وتلقینساتیله ارزوی قلبی انضمام
ایتمشدر ...

صوقوللو محمد پاشا ، دیر ایتمش که : ذوق وسفاهته ،
بلاکید و شرط ، میدان سربست بر اقلیرسه ، خلق ایچون
هر درلو اکلنجه لر مباح اولورسه ، هر کس عیش ونوشه
دالارسه ارباب عسرتک و ارباب سفاهتک تجاوزاتندن

اهل عرض و ناموسی نصل و قایه ایده بیله جکز ؛ حکومت
و حکومتک اک بویوک مأمورلری سفهانک و عیاشینک
حامیسی دکل ، عرض و ناموس صاحب لرینک حامیسی در .
بونلری وقایه وصیانت ایچون اونلری منع ایتلی ...

فریدون بک دیر ایتمش که : ای وزیر محتشم ! کیاست
وسیاستکز ، شو دولت معظمه نك اعلان شان وسطوته
خدمتکز مسلم انام در . عبد عاجزیمزه قالیرسه قوه جبر
ایله تنظیم اخلاق قابل دکل در . قوته جزوی خلل کلیرسه
اخلاق سزلق بوتون هنجتیه ، بوتون شناعتیله اورته یه چیقار
ودها زیاده میدان آلیر ... خلق جبر وتضییق ائنده
طوتولمازده ، اکلنجه لرینه ممانعت ایدلمزسه نیجه اشرا
ذوق وصفایه دالارلر . بونلرک شرنندن مملکت مصون
قالیر ، ایضاح شره زمان بوله مازلر ... خلقک طبعی بر
حق ، بر حریتی وار . بونی اوندن نزاع ایتمه مک دها
دوغرودر . متادی محاربات ایله مشغول اولمش اولان
خلق یک صیقلمش در ، دها زیاده صیقلمغه قدرتی ده
قلامش در ... اهل عفت و ناموسک حمایه و محافظه سی
ایسه هر وقت دولتک ورجال دولتک وظیفه سی در ...
اکر سفهادن ، ارباب ذوق وصفادن بری ، کندی
حائنده اکلنمزده اهل عرض و ناموسدن برینه جزوی
تجاوزده بولونورسه اونی شدتله جزالاندر مق ، هر نوع
تجاوزی منع ایتمک دولتک بورجیدر . بو وظیفه یی ،
بودینی حقیله ایفا وادا ایتمک لازم در . حقیله ایفا واداسی
ایچون لازم کلن وساطتی احضار واکمال ایدلم . شیرلره ،
متجاوز و متعرضلره جزای سزاسنی ویره رک خلقه
عبرت بخش اوله لم و بردرس تربیت ویره لم ...

هرهانکی دورده اولسه زوراکی اخلاق ، یاد کار -
لقدن عبارت قالیر ... حق و حریت ملتک تمیدی محافظه
اخلاق قیدیله بر جوق زمانلر اختیار اولونه کلش در .
نه چاره که دوا ، درددن بدتر نتیجه لر ویرمش در ...
حق و حریتک تمیدی ، صوری وریا کار اخلاق برمدت
مضبوط کی کوسترمش اولسه بیله ، او بر طرفدن هر درلو

هیچ بر یرده هیچ بر دورده فائده حاصل اولامش در. بالعکس بویولده تدبیرلر تربیه فکریه و روحیه به انکل اوله رق، اخلاق فاضله نك استناد ایده بیله جکی الك قوی تملی ضعیف بر اقمش در.. بوکون بر ملتی، دوچار اولدینی، زبونی بولوندینی سیئات اخلاقیه دن قورتارمق ایچون، اولمك حقه و حریت ره رعایت، تربیه فکریه و روحیه سنه غیرت ایتك لازم.. فن و معرفت ده، اقوام متمدنه و مترقیه ده واصل اولدینی درجه سنه کوره عقل و حکمت ده بزه بو حقیقتی کوستریور، جهان مدنیت و انسانیتك شکل حاضری ده بو حقیقتی چشم معان و بصیرت اوکنه کتیریور. دولتک تعالی سنه، ملتک صلاح و کماله چالیشمش اولان اغاظم رجال تاریخه نك نصل مشکلاته اوغرامش و بومشکلات نه کبی اسبابدن ایلری کلش اولدینی دوشونورسه ک علل و امراض اجتماعیه مزك نه قدر اسکی اولدینی ده اکلارز. بونی اکلایمق دن فائده مز شودر: کوکلشمش علتك تدایوسی کوچ در. عزیمز، دوا آرامقده اخلاصمز بونسبتده زیاده اولملی...

محمود صادق

انزوا وانکسار

— اسماعیل حایه —

هرایکسی ده کیجه یاریسندن صکره چالشمینی معتاد ایدنمشلردی. آنک ایچون، اوکلندن صکره یا تاغه یاتارلر، اقشامدن صکره اوینیرلر و کیسه ایله الفت ایتزلردی. کندیلری «کندیلرینه» کافی کیوردی. بری، دیکرده، اولانجه عظمتیله، حدود سزلنی ایله بر بی انتها کوریور، بناء علیه، آندن بشقه بر شیئک تدقیقی بوش بولیوردی. آن، عرفان، اذعان دینلن نامتناهی مفهوملر صانکه او قادینک کوزلرینی، ذهنی، لسانی کنديسنه بیلدیرمک ایچون بر روزن اتخاذ ایتشلردی. بر راصدک، آئنده کی آلت ایله، کیجه لرجه، سنه لرجه

انکشافات ملیه یه ده سد چکهرک ترقیات و تکملاتی معطل بر اقمش در... بر ملت ایچنده ذوق و سفاقت، عشرت ده برر بلای مبرم در. کیسه انکار ایده مز که یاشادینی دوره کوره صوقوللو محمد پاشانک خلق، کوندن کونه قابلیتدن دوشورن، اضمحلاله سوق ایدن بومصیتلردن، بوبلیه لردن قورتارمق ایسته مکده پک بویوک حق واریدی... بوکونه قدر چکدکلریمز بو مصیتلرک، بوبلیه لرک نتایج الیه سی دگی؟... حال بوکه رجال دولت، تدابیر زجریه دن باشقه بوعلل اجتماعیه بی تدای ایچون ده مؤثر و تأثیری پایدار چاره لر، اووالر دوشونه جکلردی، بوله جکلردی، تطبیق ایتمک چالیشه جکلردی... بو خصوصده اک مؤثر دوا افراد ملتک تربیه فکریه و روحیه سی در. افرادینک تربیه فکریه و روحیه سنه اهمیت ویرمه مش، بواهمیتی تقدیر ایتمه مش اولان نیجه غالب ملتلر، اعصار سالفه ده، مغلوبلرینک مدعش انتقاملرینه هدف اولمشلردر... محاربات وقتو حادثه کی غالبیته، شان و ظفره بدل مغلوبلر اولنره، یعنی فاتح و غالبلرینه اویله سفالت اخلاقیه آشیلا مشلر، غالبلرک آره سنه پک سرعتله نشوو بولان، خارق العاده بر صورتده انتشار ایدن اویله ذوق و سفاقت تخمیری صاحبشلردر که بونلرک نهایت هزال و زوالی انتاج ایدن تأثیرات مخربه سنه مقاومت ایتك تربیه فکریه و روحیه ایله قوتلنمه مش، آشیلا نامش، بواامراض مدعشه به قارشی معافیت کسب ایتمه مش اولان اقوام ایچون پک کوچ اولمش در... نیجه ملتلر، مغلوبلرینک بویولده کی انتقاملرینه هدف اولمشلر، کیتمشلر، زواله اوغرامشلردر... تربیه فکریه و روحیه نك اک بویوک دشمنی ایسه، نه شکلده اولورسه اولسون، استبداد در. بشرک حقوق طبعیه سنه رعایت ایتمه مک، غیری متجاوز اولملق قیدیله مقید اولان حریتی تحدیده کیتمک در.

اخلاق فاضله بر ملتده انجق تربیه فکریه و روحیه ایله تأسس ایده بیلور. بونی اقوام متمدنه نك سیر و ترقیسندن، فنون اجتماعیه نك تدقیقاتندن اکلایورز. اخلاق فاضله بی تألیس و محافظه قیدیله مراجعت اولونان تدابیر زجریه دن